УДК 336.76

Особливості функціонування своп-ліній між центральними банками

Євгеній Миколайович Скок,
аспірант
Університету банківської справи Національного банку України (м. Київ)

Анотація. Розглядається сутність своп-ліній на основі свопів ФРС США з іншими центральними банками, мотиви здійснення своп-операцій і пов'язані з цим ризики, а також фінансово-економічні протиріччя, пов'язані з використанням досліджуваного інструменту.
Ключові слова: центральний банк, кредит, своп-лінія між центральними банками, своп-операція.

Постановка проблеми. У сучасних умовах розвитку грошово-кредитних відносин суттєво посилюється кооперація між центральними банками. Насамперед це пов'язано з необхідністю вирішення нагальних питань, які постають перед монетарними органами. Одним із проявів такого співробітництва є проведення спільних операцій, зокрема шляхом установлення своп-ліній.

Своп-лінії центральних банків широко використовуються в міжнародній практиці, особливо інтенсивно в умовах кризи. Утім, попри практичну популярність зазначеного інструменту, наразі науковий доробок з цього питання представлений лише іноземними джерелами. Водночас у таких дослідженнях спостерігається брак уваги до окремих використання своплініій. Висвітлення зазначеного питання у вітчизняній економічній теорії можна зіставити з поняттям «вакуум». І це незважаючи на те, що Україна в особі Національного банку України вже вийшла на світову арену своп-операцій між центральними банками, підписавши в кінці червня 2012 року своп-угоду з Народним банком Китаю.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженнями своп-операцій між центральними банками займалися такі науковці: Дж. Айзенмен, В. Ален, М. Бордо, Л. Голберг, В. Гоффе, Й. Джінджарак, С. Кларк, К. Кенеді, Дж. Кладж, Р. Купер, В. Кутовой, Дж. Міу, Р. Моеснер, М. Обстфілд, Д. Пак, К. Роуз, К. Рудий, Н. Ситнікова, Н. Соколінська, М. Спієгл, В. Стеля, А. Тейлор, А. Тупіцина, А. Шварц, М. Фаненко, А. Фельдман, М. Флемінг, В. Хабаров, О. Хампейдж, П. Хансен, Дж. Шамбаут, Н. Щеголєва тощо. В їхніх працях відображено такі основні аспекти щодо своп-операцій між центральними банками, як: сутність своп-ліній, класифікація свопів, ретроспектива розвитку своплініій, тенденції розвитку своп ліній у кризовий період, наслідки проведення своп-операцій як для «донорів» центральних банків, так і позичальників.

Водночас сутність своп-ліній розкривається поверхнево і без порушення делікатних питань, що також характерно для відображення інших аспектів, які стосуються своп-операцій між центральними банками, у тому числі аналізу мотивів здійснення досліджуваних операцій.

Ураховуючи зазначене, **метою статті** є обґрунтування сутності своп-ліній центральних банків (на основі свопів ФРС США) з урахуванням фінансово-економічних протиріч, що виникають у процесі їх використання, і можливих ризиків.

Механізм міжцентробанківського свопу і його суть. У спрощеному варіанті своп-операцію між центральними банками відобразимо на *рис. 1.* Центральний банк А (далі – банк А) дає свою валюту в кредит центральному банку Б (далі – банк Б) шляхом перерахування коштів на рахунок банку Б, відкритому в банку А. У свою чергу, банк Б дає у кредит еквівалентну суму своєї валюти банку А шляхом її перерахування на рахунок банку А, відкритому в банку Б. Отримавши в рамках свопу кошти в іноземній валюті, обидва центральні банки можуть використовувати їх на свій розсуд. Утім, на практиці зазвичай лише один учасник свопу розміщує залучені кошти, зокрема шляхом надання їх у кредит комерційним банкам, що перебувають у його юрисдикції [1].

Рис. 1. Спрощена схема своп-операції між центральними банками і подальшого надання коштів комерційному банку

Джерело. Офіційний сайт Федеральної резервного банку Атланти [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.frbatlanta.org

Утім, фактичний рух коштів у рамках своп-операцій між центральними банками (з подальшим спрямуванням їх на внутрішній ринок) може мати суттєві відмінності, насамперед обумовлені домовленостями щодо своп-операцій між суб'єктами своп-угоди. Ураховуючи зазначене, розглянемо детальніше механізм здійснення своп-операції між центральними банками на основі своп-ліній ліквідності Федеральної резервної системи США (central bank liquidity swap line).

Своп-лінія ФРС США складається з двох операцій. Перша операція: іноземний центральний банк в обмін на валюту, емітентом якої він є, залучає долари США у ФРС за обмінним курсом, що превалює на ринку. ФРС тримає кошти в іноземній валюті на своєму рахунку в іноземному центральному банку. Долари, які дає ФРС, обліковуються на рахунку іноземного центрального банку у Федеральному резервному банку Нью-Йорку.

Водночас ФРС та іноземний центральний банк укладають угоду щодо другої операції, згідно з якою контрагент ФРС купує свою валюту у визначену майбутню дату за тим самим валютним курсом, за яким здійснюється перша операція. На завершальному етапі іноземний центральний банк сплачує процент (його розмір базується на ринковій процентній ставці) ФРС за користування доларами США [2]. Загальна сума сплачених процентів рівна сумі, яку центральний банк – контрагент ФРС отримав як процент за надання зазначених доларів у кредит комерційним банкам, що перебувають у його юрисдикції. Натомість ФРС не платить процент, оскільки не користується коштами в іноземній валюті, які обліковуються на рахунку в контрагента [3].

Переміщення коштів, яке відбувається в результаті кредитування комерційного банку іноземним центральним банком за рахунок своп-лінії з ФРС США, відображено на *рис. 2*.

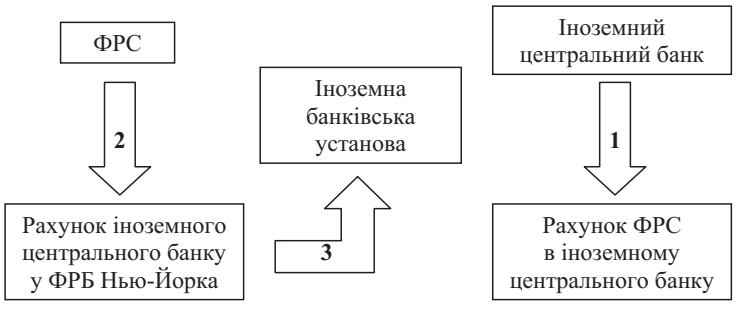

1. Відкриття депозиту в іноземній валюті.
2. Відкриття депозиту в доларах США.
3. Надання доларів США у кредит іноземному банку.

фактичний рух коштів

Рис. 2. Схема фактичного руху коштів у рамках своп-лінії ФРС США з подальшим їх наданням комерційному банку

Примітка. Власні здобутки

Своп-операції ФРС проводить на основі укладення своп-угод (swap agreement) із центральними банками інших країн. Така угода є свого роду генеральним договором, протягом строку дії якого центральні банки можуть домовлятися про здійснення своп-операцій між собою. Відповідно зазначена угода визначає основні умови функціонування своп-лінії, зокрема: строки дії угоди, зобов'язання щодо купівлі та продажу валют, інші гарантії, дані щодо відкриття і функціонування рахунків центральних банків для здійснення своп-операцій, умови визначення валютного курсу і процентної ставки, особливості здійснення трансакцій тощо. Якщо обидві сторони хочуть здійснити своп-операцію в рамках своп-лінії, то вони додатково зобов'язані погодити такі умови свопу, як: сума трансакцій, дата проведення першої операції свопу, обмінний курс, дата другої операції свопу (дата закінчення), розмір процентної ставки тощо. Крім того, згідно з практикою використання своп-ліній між центральними банками учасники своп-угоди можуть у будь-який момент домовитися про пролонгацію строку дії своп-лінії.

З огляду на механізм здійснення своп-операцій ФРС США з іншими центральними банками, цей інструмент є поєднанням різних видів класичного валютного свопу, а саме безкупонного і купонного. Так, при здійсненні безкупонного свопу контрагенти обмінюються лише номінальними сумами свопу, при проведенні купонного свопу – не лише сумами, а й процентами за ними. У разі відкриття своп-лінії ФРС відбувається обмін сумами між обома контрагентами, проте проценти сплачує лише один учасник свопу.

Ураховуючи зазначене, суть такого свопу за умови подальшого надання коштів комерційному банку зводиться до кредиту. Так, ФРС фактично є кредитором, а комерційні банки, що перебувають у юрисдикції іншого центрального банку, – позичальниками. Центральний банк – контрагент ФРС у такому контексті є посередником. У той же час при здійсненні своп-операцій у рамках своп-лінії виконуються основні принципи кредитування, а саме:

- строковості (кошти в рамках своп-лінії надаються на певний строк);
- платності (ФРС отримує процент за надання коштів);
- поворотності (контрагент ФРС має повернути кошти відповідно до своп-угоди);
- цільового використання (метою своп-ліній ФРС США є зниження тиску на іноземних фінансових ринках);
- забезпеченості (у взаємовідносинах між центральними банками забезпеченням виступає

валюта одного з банків; на етапі надання доларів США комерційному банку останній отримує кошти під відповідне забезпечення).

З огляду на зазначене вище, фактично своп-операції між центральними банками є кредитом за умови, що вони здійснюються за своп-моделлю ФРС США. Водночас, ураховуючи джерела коштів, які переховуються відповідно до зазначених операцій, міжцентробанківський своп є безготівковою кредитною емісією обох учасників своп-угоди.

Ураховуючи викладене вище, своп-лінія між центральними банками (у вузькому розумінні) – це інструмент, який використовується з метою створення можливостей для надання та отримання коштів у кредит центральними банками протягом строку дії своп-угоди.

Ризики, на які можуть наражатися центральні банки, що надають кошти в рамках своп-ліній. На перший погляд, надаючи кошти в рамках своп-ліній, центральні банки-«донори» умовно страхують себе від кредитного ризику, оскільки вони спрямовують кошти комерційним банкам через центральний банк-контрагент. Відповідно, центральний банк-контрагент несе зазначений ризик, який у подальшому перекладається на відповідний комерційний банк. Водночас кредитний ризик для центрального банку, який надає кошти в рамках своп-лінії, пом'якшується з огляду на те, що він отримує еквіваленту суму в іноземній валюті (у формі депозиту), яка фактично є забезпеченням.

Утім, центральний банк-«донор» несе кредитний ризик, оскільки його контрагент може не повернути кошти після закінчення терміну дії своп-угоди. Відповідно, у таких умовах центральний банк прагнутиме якомога швидше реалізувати заставу, а саме іноземну валюту. Однак є низка ризиків, пов'язаних із реалізацією застави. Зокрема, іноземна валюта може швидко знецінитися. З іншого боку, центральні банки можуть домовитися і передбачити в угоді, що в разі знецінення коштів їхній емітент має збільшити забезпечення на еквіваленту суму. Проте значні обсяги валюти може бути складно реалізувати в короткі терміни, тим більше у кризових умовах, коли знижується ліквідність ринків.

Певний вихід із такого становища є, адже від зазначеного ризику можна застрахуватися шляхом прийняття в забезпечення не однієї валюти, а відразу кількох. Також, на думку науковців [1], прийнятним для зниження ризиків можна розглядати варіант прийняття в забезпечення високоліквідних активів, номінованих у валюті постачальника коштів, зокрема цінних паперів. Утім, виникає питання, чи це буде своп. З іншого боку, як це не називати, а все ж таки в умовах складних викликів та необхідності їх швидкого подолання центральні банки можуть застосувати такий інструмент.

Отже, фактично центральний банк, що надає кошти в рамках своп-лінії, з іншим центральним банком бере на себе суверенний кредитний ризик. Звісно, що від такого ризику можна частково застрахуватися. Водночас, мала ймовірність реалізації зазначеного ризику, оскільки центральні банки вважаються найнадійнішими контрагентами. Однак ураховуючи зазначене, використання своп-інструментарію, що має первинне покликання знизити ризики, супроводжується потенційними можливостями реалізації інших ризиків. Відповідно, центральні банки, що здійснюють своп-операції між собою, мають зважено враховувати можливості реалізації ризиків, пов'язаних із проведенням цих операцій, і знаходити шляхи убезпечення їх виникнення.

Мотиви здійснення своп-операцій. Стимули для встановлення своп-ліній між центральними банками, насамперед, обумовлюються фінансово-економічними умовами країн – учасників своп-угод, у тому числі особливостями торговельних відносин між ними. Зокрема, в умовах економічного зростання країни можуть здійснювати свопи з мотивів, які є однаковими і взаємовигідними для них обох, а саме для посилення кооперації з метою:

- фінансування розвитку взаємної торгівлі та інвестування;
- зниження дефіциту валютних фінансових ресурсів шляхом відходу від використання міжнародних валют у двосторонніх розрахунках [4].

Необхідність відкриття своп-ліній у кризових умовах пропонуємо розглянути в розрізі суб'єктів, які надають ліквідність та отримують її.

Для центральних банків, що надають кошти, мотиви здійснення своп-операцій насамперед можуть бути пов'язані з розширенням пропозиції своєї валюти з метою:

- послаблення валютного курсу, зокрема для надання цінових переваг експортерам своєї країни;
- посилення валютної експансії у світі;
- створення належних умов для виконання зобов'язань комерційними банками інших країн перед країною, яка дає ліквідність;
- підтримки ліквідності комерційних банків за кордоном, материнські структури яких перебувають в юрисдикції центральних банків – постачальників коштів. Зазначене особливо актуально, якщо у країні-реципієнта дефіцит іноземної валюти і складно залучати кошти на фінансових ринках. Так, своп-угоди використовувалися під час кредитної кризи як засіб для постачання ліквідності у відповідній валюті комерційним банкам, які є за кордоном. Водночас, за допомогою таких операцій центральні банки розширили географічні межі національних операцій на відкритому ринку [1];
- отримання прибутку у формі процентів за надання коштів у користування. Хоча центральні банки не є прибутковими організаціями, однак такий мотив може мати місце з огляду на те, що центральний банк-«донор» отримує процент за надання коштів;
- пом'якшення тиску на іноземних фінансових ринках. Водночас, слід ураховувати, що вторинні ефекти від зниження тиску можуть позитивно впливати на країну, центральний банк якої надає кошти за своп-лінією.

Центральні реципієнти коштів у рамках своп-ліній зазвичай мають вагомі підстави для залучення коштів, що насамперед пов'язані з необхідністю виконання ними своїх функцій. Передусім, це стосується цілей щодо забезпечення стабільності їхньої національної валюти, зокрема зовнішньої стабільності, і стабільності банківського сектору.

У цьому контексті слід зазначити, що після спалаху фінансово-економічної кризи 2008 року функціональна спроможність центральних банків суттєво розширилася. Зокрема, центральні банки почали спрямовувати свої зусилля на забезпечення фінансової стабільності не лише банківської системи, а й фінансових ринків. Ураховуючи зазначене, ще одним мотивом відкриття своп-ліній між центральними банками слід розглядати їхнє прагнення забезпечити фінансову стабільність у країні в цілому.

Так, в умовах посилення напруги на внутрішньому ринку центральний банк може залучити кошти в іноземній валюті (у рамках своп-лінії) і дати її потім у кредит комерційним банкам, що перебувають у його юрисдикції. Зокрема, за рахунок коштів, отриманих за своп-лініями з ФРС, європейські центральні банки рефінансували банки, які перебувають в їхній юрисдикції, у доларах США в умовах дефіциту цієї валюти на ринку (*табл.*).

Таблиця

Статистика здійснення тендерів у доларах США окремими центральними банками Європи

Квартал	ЄЦБ		Банк Англії		Банк Японії		Національний банк Швейцарії	
	сума (млн дол.)	середній строк	сума (млн дол.)	середній строк	сума (млн дол.)	середній строк	сума (млн дол.)	середній строк
IV кв. 2007	2 000,0	31,5	–	–	–	–	4 000,0	28,0
I кв. 2008	35 000,0	28,0	–	–	–	–	10 000,0	28,0
II кв. 2008	130 000,0	28,0	–	–	–	–	30 000,0	28,0
III кв. 2008	589 741,0	11,3	216 044,0	2,1	29 622,0	28,0	132 139,0	11,8
IV кв. 2008	3 608 841,0	8,3	667 737,0	9,7	205 635,0	54,2	196 948,0	11,3
I кв. 2009	1 937 722,0	7,4	30 956,0	50,6	106 253,0	59,1	51 702,0	20,0
II кв. 2009	865 642,0	9,5	3 503,0	59,7	36 243,0	49,4	41 006,0	18,7
III кв. 2009	542 729,0	7,5	538,0	26,4	8 100,0	31,5	18,0	28,0
IV кв. 2009	259 478,0	7,5	52,0	7,0	1 300,0	32,4	–	–
I кв. 2010	6 575,0	7,0	–	–	100,0	29,0	–	–

Джерело. A. Rose. Dollar Illiquidity and Central Bank Swap Arrangements During the Global Financial Crisis / A. Rose, M. Spiegel // Federal Reserve Bank of San Francisco. – August 2011. – Working Paper 2011-18. – 69 p.

Відповідно, це, по-перше, підвищить можливості комерційних банків щодо виконання своїх зобов'язань в іноземній валюті. По-друге, таке вливання коштів сприятиме пом'якшенню напруги на валютному ринку через збільшення пропозиції іноземної валюти. По-третє, участь центрального банку у своп-лініях за певних умов розцінюється як позитивний сигнал, що серед іншого сприяє поліпшенню ринкових очікувань.

Мотиви участі центральних банків у своп-операціях також обумовлюються тим, що за допомогою їх проведення центральні банки мають змогу підтримати свої золотовалютні резерви та вливати іноземну валюту в банківську систему без їх використання. Цей мотив може посилюватися в разі, якщо золотовалютні резерви зберігаються не в тій валюті, в якій треба підтримати ліквідність комерційних банків. Відповідно конвертація такої валюти в потрібну може збільшити напругу на валютному ринку або зменшити ліквідність банківської системи. Також резерви можуть бути інвестовані в тимчасово неліквідні активи, навіть якщо вони будуть номіновані в потрібній валюті. Крім того, держава може мати обмежені запаси золотовалютних резервів і їх витрачання в умовах панічних ринкових настроїв підірве довіру до національної валюти і призведе до її знецінення. У країнах, що використовують фіксований валютний курс як монетарний якір, суттєве зменшення золотовалютних резервів може підірвати можливості центрального банку щодо впливу на грошово-кредитну сферу. Водночас у деяких державах цілі використання резервів обмежені статутом і підтримка ліквідності може не входити до складу прийнятних цілей.

Також залучення коштів через своп і подальше їх спрямування на внутрішній ринок може відтермінувати реалізацію певних ризиків та дати час регулятивним органам для вжиття заходів макроекономічного регулювання, що особливо актуально у кризові періоди. Утім, ризики, пов'язані з надання коштів у рамках своп-лінії за таких умов, можуть розцінюватися «донором» як неприйнятні. У такому разі своп-лінії можуть бути розширені за умов, якщо країна досягла фінансової угоди з МФВ, у тому числі із застосуванням політики макроекономічного регулювання, або якщо очевидно, що такої домовленості буде досягнуто. Доречним прикладом, зокрема, є Ісландія.

Ісландія 2008 року мала значні проблеми з ліквідністю свого банківського сектору. З метою залучення ресурсів для розв'язання зазначених проблем Центральний банк Ісландії встановив своп-лінії з центральними банками Данії, Норвегії та Швеції на загальну суму 1,5 млрд євро. Утім, зазначені угоди не мали перспективи проведення відповідних своп-операцій, оскільки потенційні контрагенти вважали Ісландію країною, яка має неприйнятний рівень ризиків банківського сектору. Водночас вагомість ризиків посилював той факт, що розмір банківського сектору позичальника є значно більшим порівняно з розмірами його економіки. Утім, незважаючи на це, після

того, як Ісландія отримала кошти від МВФ, вона мала змогу скористатися можливостями своп-ліній, про які домовилася раніше [5].

Отже, мотиви використання своп-ліній центральними банками можуть суттєво варіюватися залежно від фінансово-економічних умов країн, центральні банки яких є учасниками своп-угод. Водночас у разі, якщо країна-реципієнт має неприйнятний рівень ризиків для залучення коштів через своп, важливу роль у перемовинах щодо здійснення своп-операцій може відігравати факт фінансової підтримки з боку МВФ або високий рівень імовірності такої підтримки. Також були випадки, коли своп-лінії між центральними банками розглядалися разом із фінансовою підтримкою МВФ як взаємодоповнювані інструменти (зокрема, коли ухвалювалося рішення щодо відкриття своп-ліній ФРС центральним банкам Мексики, Бразилії, Кореї та Сінгапуру в жовтні 2008 року) [2].

Переваги і недоліки використання своп-ліній центральними банками. Основні протиріччя щодо відкриття своп-ліній між центральними банками за моделлю ФРС США пов'язані з тим, що операції в рамках своп-угод призводять до зростання пропозиції іноземної валюти, а це, відповідно, може мати не лише позитивні наслідки, а й негативні.

Так, з позиції *позичальника коштів*, у короткостроковому періоді їх використання може слугувати панацеєю від проблем, пов'язаних із дефіцитом іноземної валюти. Також до позитивних моментів можна віднести те, що на подолання зазначеного дисбалансу не будуть використовуватися золотовалютні резерви. Водночас, якщо країна має дуже складне фінансове становище, залучення коштів у рамках своп-лінії може надати їй можливості та час для вжиття відповідних регулятивних заходів і бути взаємодоповнюваним з фінансуванням МВФ. Однак у більш тривалому періоді таке запозичення не вирішує причин виникнення валютних дисбалансів. Крім того, ураховуючи кредитну природу свопу, залучені кошти треба повертати, та ще й із процентами. Відповідно, для повернення процентної заборгованості потрібна додаткова валюта, що може тягти за собою нові запозичення і, відповідно, посилення валютних перекосів у довгостроковій перспективі. Також слід ураховувати, що кредитування в іноземній валюті, наприклад у доларах США, сприятиме посиленню доларизації економіки та відповідно її уразливості до зовнішніх шоків.

Що стосується *центробанку кредитора*, то він збільшує обсяг своєї грошової маси за рахунок іншої країни. У таких умовах країна, центральний банк якої є кредитором, може наражатися на ризики посилення інфляційного тиску на валюту через монетарний чинник. Так, валюта, яку надають у рамках своп-лінії, може повернутися до країни як від третьої сторони, так і від позичальника, але не як повернення заборгованості за свопом, а через інший канал. У таких умовах країна, яка виступала позичальником, матиме надлишок маси грошей, що без відповідної стерилізації чинитиме інфляційний тиск.

З огляду на зазначене, а також кредитну природу своп-ліній спірним є питання щодо того, чи така емісія забезпечена відповідними товарами та послугами, чи ні. У науковій літературі, інформаційно-аналітичних джерелах центральних банків та інших організацій зазначене питання не порушувалося. Звісно, що якщо зазначена емісія не забезпечена товарами та послугами, то кошти, надані комерційним банкам, можуть чинити суттєвий тиск на ціни в обох країнах – учасниках свопу. Утім, в умовах кризи питання щодо цінової стабільності, як показує світова практика регулювання грошово-кредитної сфери, стають другорядними. Пріоритет надається забезпеченню стабільності фінансового сектору, у тому числі її банківського сегмента. Така практика є виправданою, адже руйнування фінансового сектору може призвести до значно серйозніших наслідків, аніж збільшення інфляції тощо.

Висновки. Отже:

1. Своп-лінія між центральними банками (у вузькому розумінні) – це інструмент, який використовується з метою створення можливостей для надання та отримання коштів у кредит центральними банками протягом строку дії своп-угоди.

2. Здійснення своп-операцій між центральними банками супроводжується прийняттям банком, що надає кошти, суверенного кредитного ризику. Постачальник коштів може певним чином застрахувати себе від реалізації цього ризику, зокрема шляхом прийняття в забезпечення кількох валют.

3. Мотиви здійснення досліджуваних операцій суттєво варіюються залежно від позиції суб'єкта своп-угоди (кредитор або позичальник) і фінансово-економічного стану їхніх країн. Так, у кризових умовах основні мотиви насамперед пов'язані з необхідністю подолання викликів. За сприятливих умов – центральні банки прибігають до здійснення своп-операцій з метою посилення кооперації для набуття взаємної вигоди.

4. Згідно з міжнародною практикою своп-лінії можуть використовуватись як взаємодоповнювані разом з інструментами фінансової підтримки країни з боку МВФ.

5. Обсяг коштів, залучених у рамках своп-угод між центральними банками за умови їх спрямування до комерційних банків, має узгоджуватися з обсягами товарів і послуг (з метою недопущення або подальшого упередження зростання інфляції) в обох країнах – учасниках своп-угоди.

Порушені у статті питання і відповідні висновки стосуються своп-ліній між центральними банками, які здійснюються відповідно до своп-моделі ФРС США тощо. Утім, як параметри досліджуваного інструменту, так і механізм його використання можуть суттєво варіюватися залежно від домовленостей між центральними банками. Попри це, описані у статті положення можуть бути прийнятними до своп-операцій між центральними банками, що здійснюються за іншими підходами.

Ураховуючи зазначене, викладена у статті інформаціє є корисною для України в контексті можливостей прийняття рішень щодо подальшого розширення своп-взаємозв'язків з іншими країнами.

Водночас, тема своп-операцій між центральними банками має низку недосліджених питань, що зумовлює необхідність продовження розвідок у цьому напрямі.

Список використаних джерел

1. Allen W. A. Central bank co-operation and international liquidity in the financial crisis of 2008–2009 / W. A. Allen, R. Moessner // Bank for International Settlements. – 2010. – May. – 91 p.
2. Офіційний сайт Федеральної резервної системи США (Board of Governors of the Federal Reserve System) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.federalreserve.gov.
3. Klagge N. The Federal Reserve's Foreign Exchange Swap Lines / Nicholas J. Klagge, Michael J. Fleming / Current issues in economics and finance // Federal Reserve Bank of New York. – 2010. – April. – Vol. 16, num. 4. – P. 1 – 7.
4. Рудый К. Валютный своп как механизм внешнеэкономической стабилизации (на примере Республики Беларусь и КНР) / К. Рудый // Банковский вестник. – 2010. – № 16 [489]. – С. 14–19.
5. Офіційний сайт Центрального банку Ісландії [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.cb.is.
6. Офіційний сайт Федерального резервного банку Атланти [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.frbatlanta.org.

Summary. The article under consideration is about the point of swap line based on the FRS swaps with other central banks, the reasons for providing swap operations, connected risks, financial and economic contradictions related to mentioned instrument application.

Keywords: central bank, credit, central banks swap line, swap transaction.